

Posudek vedoucí práce

Michaela ŠLÉZAROVÁ, *Demografický vývoj farnosti Čechy pod Kosířem v letech 1680–1779* (Bakalářská práce), Pardubice 2023.

Bakalářská práce M. Šlézarové *Demografický vývoj farnosti Čechy pod Kosířem v letech 1680–1779* je historickodemografickou studií, která se zaměřuje na populační vývoj vybrané lokality od nejstarších matričních knih farního úřadu Čechy pod Kosířem (okres Prostějov). Základem výzkumu se stala anonymní excerpce dat, která byla vzhledem k charakteru práce a časové náročnosti vhodnou volbou.

Autorka rozdělila svou práci kromě úvodu a závěru na pět částí. V první se věnuje archivním pramenům, základní literatuře a dějinám sledované lokality. Následně jsou představeny základní demografické ukazatele – sňatečnost, porodnost a úmrtnost. Každá tato část je opatřena teoretickým úvodem, který doplňuje prezentované výsledky. Samotný historickodemografický výzkum je zakončen kapitolou věnující se sezónnosti a přirozenému přírůstku. Získaná data byla vhodně komparována s celozemskými údaji i dílčími výsledky z dalších farností.

Autorka se velmi dobře zhostila práce s rozsáhlou matriční evidencí, metodou anonymní excerpce dat vytvořila funkční databázi a prezentovaná data odpovídají dochované evidenci. Pro komparaci vybrala vhodné lokality (Heřmanův Městec, Svinčany, Vápno, Zdechovice). Výzkum je doplněním série dílčích historickodemografických prací, které se zabývají populační situací v českých zemích konce 17. a v průběhu 18. století.

Bakalářská práce je logicky vystavěna, zjištěná data jsou prezentována obvyklým způsobem, především u tabulek by však bylo vhodné sjednotit vizuální podobu. Jazyková úroveň odpovídá pracím tohoto typu, drobné prohřešky jsou ještě v únosné míře. Nalezneme zde však několik nepřesností u datací událostí, ačkoliv v následujícím textu jsou uvedeny správně (hladomor, první slezská válka atd.). Poznámkový aparát by si zasloužil více pozornosti, v některých případech se nejedná o ČČH. Používání zkrácených citací je nesystematické.

V samotném textu nalezneme řadu neobratných či zavádějících formulací, které ne vždy odpovídají situaci v dané době a lokalitě. Jedná se například o tvrzení týkající se kojenecké úmrtnosti, která v rámci výzkumu nebyla během sběru dat dělena obvyklým způsobem (studentce jsem však doporučila i tato data prezentovat, neboť pro nejstarší období nemáme zatím mnoho výstupů a každý je cenný). Tvrzení „*Důležité je podotknout, že do matrik byly*

zapisovány pouze křty, nebyly vždy evidovány mrtvě narozené děti, čímž mohou být data celkově zkreslená.“ v podkapitole o kojenecké úmrtnosti je zcela nelogické (s. 40). Mrtvorození se vůbec nezapočítávají, což autorka sama v práci i uvádí. Jedná se o samostatnou kategorii, tyto děti nemohou být evidovány ani u narozených/křtěných, ani u zemřelých/pohřbených (z pohledu hdem nikdy nežily). Stejně tak případů infanticidia nebylo tolik, aby to ovlivnilo kojeneckou úmrtnost v dané lokalitě natolik, že by došlo ke změně jasného trendu (s. 26). Zde bych byla opatrná i s tvrzením na s. 18, že *„Situace se začala měnit až koncem 18. století s rozvojem lékařské vědy v českých zemích...“*, protože zrovna vysoká kojenecká úmrtnost byla v českých zemích problémem až do 20. století.

I přes výše uvedené připomínky prokázala Michaela Šlézarová schopnost práce s prameny, znalost primárních historickodemografických metod, orientaci v základní literatuře a dostatečnou prezentaci výsledků.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C.

V Přelouči dne 12. ledna 2024

Mgr. Šárka Nekvapil Jirásková, Ph.D.